

MÓDOSÍTÓ JAVASLAT AZ EGYES TÖRVÉNYEKNEK A GYERMEKEK JOGAINAK ÉS BIZTONSÁGÁNAK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ MÓDOSÍTÁSÁRÓL CÍMŰ T/680. SZÁMÚ TÖRVÉNYJAVASLATHOZ

2026. szeptember 14-én dr. Ruff Bálint miniszterelnök-helyettes a Kormány nevében benyújtotta az egyes törvényeknek a gyermekek jogainak és biztonságának megerősítését célzó módosításáról szóló T/680. számú, sarkalatosnak minősülő törvényjavaslatot (továbbiakban: "Javaslat"). Mint az emberi jogokkal, a szexuális és nemi kisebbségek jogaival foglalkozó és azok védelmét célul kitűző civil szervezetek, az alábbi javaslatokat tesszük a törvényjavaslatra.

A Javaslat több olyan jogszabályhelyet is módosít, amelyekről az Európai Unió Bíróságának (továbbiakban: "EUB") 2026. április 21-én, a C-769/22. számú ügyben hozott ítélete megállapította, hogy elfogadásukkal Magyarország megsértette az Európai Unió belső piacra, alapvető emberi jogokra és az alapértékekre vonatkozó szabályait. Ezeket a jogsértő rendelkezéseket az Országgyűlés a 2021. június 15-i ülésnapján elfogadott, a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: "Propagandatörvény") vezette be.

Az általunk javasolt módosítások egy része az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (továbbiakban: "HHSZ") 42. § a) pontja alapján túlterjeszkedő módosításnak minősül a Javaslat vonatkozásában, különös tekintettel a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény, a gyűlekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény és az Alaptörvény lentebb bemutatott, a Javaslatához szorosan kapcsolódó módosításaira. Ugyanakkor a HHSZ 44. § (1) bekezdés c) pontjában alapján túlterjeszkedő módosító javaslat is benyújtható, ha az valamely szabályszerű módosító javaslat tartalmával való összefüggése vagy Alaptörvénnyel, nemzetközi vagy uniós jogból eredő kötelezettséggel való összhang vagy a jogszabályi koherencia érvényesítése miatt nyilvánvalóan szükséges. Álláspontunk szerint az alább felsorolt módosító javaslatok a jogrendszer egységének megőrzése, valamint a nemzetközi jogból és az Európai Unió jogából eredő kötelezettségeknek érvényesítése, a jogszabályi koherencia érvényesítése miatt nyilvánvalóan szükségesek, erre figyelemmel benyújtásuk szükséges és indokolt. Észrevételeink és módosítási javaslataink az alábbiakban két részben kerültek csoportosításra. Először (I. rész) azokkal a törvényekkel foglalkozunk, amelyeket tartalmaz a Javaslat, másodsor pedig kitérünk azokra a törvényekre és az Alaptörvényre is, amelyeket a Javaslat nem érint, de módosításuk álláspontunk szerint nélkülözhetetlen (II. rész).

I.

1. A GYERMEKEK VÉDELMÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI XXXI. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA

A Propagandatörvény értelmében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: "Gyvtv.") kiegészült a 3/A. §-sal valamint a 6/A. §-sal.

Üdvözljük, hogy a Javaslat értelmében a Gyvtv. 6/A. §-a helyébe olyan rendelkezés lépne, ami már nem tartalmazza, hogy tilos tizennyolc éven aluliak számára a „születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérést, a nem megváltoztatását, valamint a homoszexualitást” megjeleníteni, népszerűsíteni. Ez összhangban áll az EUB fenti ítéletével, amely kimondta, hogy azáltal, hogy Magyarország a Gyvtv-be beiktatta a 6/A. §-t, nem teljesítette a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) 3. cikkének (2) bekezdéséből, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. és 19. cikkéből, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1., 7., 11. és 21. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Ugyanakkor felhívjuk a figyelmet arra, hogy a Gyvtv. 6. § (6) bekezdése a Propagandatörvény előtt is tartalmazta, hogy a gyermeknek joga van ahhoz, hogy „védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia”.

A „szexualitást öncélúan ábrázoló” kifejezés nem felel meg a normavilágosság elvének, annak alkalmazása ezért jogbizonytalansághoz vezet. A normavilágosság követelménye az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakad és azt követeli meg, hogy a szabályozott magatartások elemei egyértelműen kerüljenek meghatározásra, ezzel biztosítva a szabályozás előreláthatóságát és elősegítve a jogalanyok jogkövető magatartását. Az olyan szabályozás, amely nem felel meg a normavilágosság elvének, az mind a szabályozással célzott jogalanyok, mind a jogalkalmazók számára ellehetetleníti az önkéntes jogkövetést, a norma jogbiztonság követelményének megfelelő alkalmazását, s az értelmezés önkényességének veszélyét rejti magában.¹ Az „öncélúság” fogalma – miszerint valaminek a célja, értelme önmagában van – bizonytalanságot visz az egyébként a szexualitást a tizennyolc éven aluliak számára káros módokon megjelenítő tartalmak körét lefedő jogszabályszövegbe, így annak elhagyását javasoljuk.

A fentiekre tekintettel álláspontunk szerint **a Gyvtv. 6/A. §-t hatályon kívül kell helyezni, és a Gyvtv. 6. § (6) bekezdésének a kiegészítését javasoljuk**, jogszabályi koherencia érvényesítése érdekében az alábbiak szerint.

¹ 14/2024. (VII. 8.) AB határozat, Indokolás [112]

Hatályát veszti a Gyvtv. 6/A. §-a.

A Gyvtv. 6. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia, ezen jogok érvényesülésének biztosítása érdekében tilos tizenhét éves aluliak számára pornográf, valamint olyan, életkoruknak és fejlettségük szintjüknek nem megfelelő, olyan egyéb tartalmat hozzáférhetővé tenni és népszerűsíteni, amely szexuális erőszakot, szexuális kizsákmányolást, szexuális célú kapcsolatfelvételt vagy manipulációt, illetve más szexuális bűncselekményeket népszerűsít, igazol vagy azok elkövetésére ösztönöz, vagy amely egyébként alkalmas a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének súlyosan káros befolyásolására.”

Továbbá kiemelten fontosnak tartjuk a Propagandatörvénnyel bevezetett **Gyvtv. 3/A. § hatályon kívül helyezését is**. A Velencei Bizottság azzal a szabállyal, miszerint a magyar állam „védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát”, két véleményében is foglalkozott, először az Alaptörvény 9. módosításával összefüggésben,² majd pedig a Propagandatörvényt vizsgáló véleményében.³ Ezekben a Velencei Bizottság megállapította, hogy mind az Alaptörvény XVI. cikkének (1) bekezdésében szereplő, mind a Gyvtv. 3/A. §-ában szereplő szöveg összeegyeztethetetlen az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: „EJEB”) joggyakorlatával, amely a magánélethez való jog részeként védi a nemi identitást és az önmeghatározást, vagyis személyes identitásunk meghatározását. Így a megélt nemi identitás jogi elismerésének hiánya az EJEB következetes gyakorlata⁴ értelmében az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkének és 14. – diszkrimináció tilalmát előíró – cikkének a sérelmét eredményezi. Ennek megfelelően a Velencei Bizottság is a „gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz” való jogának védelmét előíró rendelkezések hatályon kívül helyezését javasolta.

2. A NEMZETI KÖZNEVELÉSRŐL SZÓLÓ 2011. ÉVI CXCV. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA

A Javaslát 12.§-a szerint annak elfogadása esetén a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: „Nktv.”) 9. § (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(12) A tanulók részére a szexuális kultúráról, a nemi életéről, a nemi irányultságról, valamint a szexuális fejlődésről szóló foglalkozás megtartása során különösen figyelemmel kell lenni az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltakra. Tilos az olyan foglalkozás, amely a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6/A. §-ába ütközik.”

Üdvözljük, hogy kikerülne az a mondat, miszerint a „foglalkozások nem irányulhatnak a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérés, a nem megváltoztatása, valamint a homoszexualitás népszerűsítésére.” Ugyanakkor álláspontunk szerint az EUB ítéletére

² Venice Commission Opinion on the constitutional amendments adopted by the Hungarian Parliament in December 2020. CDL-AD(2021)029, 33-52. bek.

³ Venice Commission Opinion on the Compatibility with International Human Rights Standards of Act LXXXIX Amending Certain Acts for the Protection Of Children, 2021, CDL-AD(2021)050

⁴ Christine Goodwin v. the United Kingdom, 11 July 2002., Hämäläinen v. Finland, 16 July 2014, A.P., Garçon and Nicot v. France, 6 April 2017, 95-96. bek.

tekintettel a **9. § (12) bekezdésének hatályon kívül helyezése szükséges**. Az ítélet értelmében ugyanis azáltal, hogy a Propagandatörvény bevezette az Nktv. 9. §-ának (12) bekezdését, nem teljesítette a 2006/123 irányelv 16. és 19. cikkéből, valamint az Alapjogi Charta 1., 7., 11. és 21. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Az Nktv. 9. § (12) bekezdéséről az EUB azt állapította meg, hogy olyan követelménynek minősül, amely alkalmas az Európai Parlament és a Tanács a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelve (továbbiakban: „szolgáltatási irányelv”) 16. és 19. cikkében biztosított szolgáltatások szabad mozgásának korlátozására és a 9. § (12) bekezdését úgy kell tekinteni, mint amely kevésbé vonzóvá teszi e szabadság gyakorlását. A szolgáltatási irányelv 16. cikkének (3) bekezdése szerint a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamnak lehetősége van arra, hogy követelményeket írjon elő a szolgáltatói tevékenység nyújtásával kapcsolatban, amennyiben azok többek között közrendi vagy közbiztonsági szempontból indokoltak, és összhangban vannak a 16. cikk (1) bekezdésével. Az EUB fenti ítéletének megfelelően Magyarország nem támaszkodhat a szolgáltatási irányelv 16. cikk (3) bekezdésének olyan értelmezésére, amely sérti a nemet vagy a szexuális irányultságon alapuló bármely hátrányos megkülönböztetésnek a Charta 21. cikkének (1) bekezdésében foglalt tilalmát, mivel e tilalom az uniós jog általános elveként kógens jelleggel bír.

A Javaslát az Nktv. 9. § (12) bekezdésében fenntartja, hogy „a szexuális kultúráról, a nemi életről, a nemi irányultságról, valamint a szexuális fejlődésről szóló foglalkozás megtartása során különösen figyelemmel kell lenni az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltakra” – amely szerint „Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogát” –, ezzel pedig továbbra is nemi identitáson alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósít meg, amely összeegyeztethetetlen a Charta 21. cikkének (1) bekezdésével.

Továbbá nincs szükség az Nktv. 9. § (12) bekezdésének hatályban tartására abból a célból sem, hogy az rögzítse, hogy „tilos az olyan foglalkozás, amely a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6/A. §-ába ütközik”, ugyanis a Gyvtv. rendelkezéseit e nélkül is be kell tartani a köznevelési intézményekben tartott foglalkozásokon. Ez következik a Gyvtv. hatályát meghatározó 4. §-ból és a 11. § (1) bekezdéséből, miszerint a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával foglalkozik.

3. A GAZDASÁGI REKLÁMTEVÉKENYSÉG ALAPVETŐ FELTÉTELEIRŐL ÉS EGYES KORLÁTAIRÓL SZÓLÓ 2008. ÉVI XLVIII. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA

A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvényt (továbbiakban: „Grtv.”) a Javaslát úgy módosítaná, hogy 8. § (1a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1a) Tilos tizenhét éven aluliak számára olyan reklámot elérhetővé tenni, amely a szexualitást öncélúan ábrázolja, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6/A. §-ába ütközik.”

Álláspontunk szerint **az EUB ítéletének végrehajtását és a normavilágosság követelményét a 8. § (1a) bekezdésének a hatályon kívül helyezése biztosítaná**. A 8. § ugyanis tartalmaz az (1a) bekezdés hiányában is minden olyan előírást, amely a gyermekek

védelmét szolgáló jogalkotói cél megvalósításához szükséges. A Grtv. 8. § (1) bekezdése rögzíti, hogy tilos az olyan reklám, amely a gyermek- és fiatalkorúak fizikai, szellemi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését károsíthatja, a (2) bekezdés értelmében tilos az olyan gyermek-, illetve fiatalkorúaknak szóló reklám, amely alkalmas a gyermek-, illetve fiatalkorúak fizikai, szellemi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy erőszakra, szexualitásra utal vagy azt ábrázol, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus. Továbbá a 8. § (3) bekezdése rögzíti, hogy tilos az olyan reklám, amely gyermek- vagy fiatalkorút veszélyes, erőszakos vagy a szexualitást hangsúlyozó helyzetben mutat be.

4. A MÉDIASZOLGÁLTATÁSOKRÓL ÉS A TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓRÓL SZÓLÓ 2010. ÉVI CLXXXV. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA

A Javaslat értelmében a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: "Mttv.") 9. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Azt a műsorszámot, amely alkalmas a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme az erőszak vagy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6/A. §-ába ütköző tartalom, illetve a szexualitás közvetlen, naturális vagy öncélú ábrázolása, az V. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott.”

A fenti módosítás, amellet, hogy tartalmazza a normavilágosság követelményét sértő „szexualitás öncélú ábrázolása” kifejezést [érvelésünket l. a fenti 1. pontban], nincs összhangban az Mttv. 9. §-ának (7) bekezdésével sem, ugyanis aszerint azokat a műsorszámokat, amelyek pornográfiát vagy szélsőséges, illetve indokolatlan erőszakot tartalmaznak, a VI. kategóriába kell sorolni. Amennyiben az Mttv. 9. § (6) bekezdése visszautal a Gyvtv. a Javaslat szerint módosított 6/A. §-ára (ami szintén tiltja a pornográfia és a szélsőséges erőszak megjelenítését), az V. és VI. kategória elkülönítése értelmetlenné válik, tehát ezáltal is sérül a normavilágosság elve.

Álláspontunk szerint az Mttv. 9. § (6) bekezdése tekintetében az EUB ítéletének a végrehajtását és a normavilágosság követelményét az teljesítené, ha **a 2021. július 8. előtt hatályban lévő rendelkezés kerülne visszaállításra** az alábbiak szerint.

Az Mttv. 9. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Azt a műsorszámot, amely alkalmas a kiskorúak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme az erőszak, illetve a szexualitás közvetlen, naturális ábrázolása, az V. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott.”

Az Mttv. 32. § (4a) bekezdése helyébe a Javaslat a következő rendelkezést lépteti:

„(4a) Nem minősül közérdekű közleménynek vagy társadalmi célú reklámnak az olyan műsorszám, amely alkalmas a gyermekek fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődésének a kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme a szexualitás öncélú ábrázolása, a pornográfia, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6/A. §-ába ütköző tartalom.”

Álláspontunk szerint a normavilágosság elvének érvényesülése, valamint az EUB ítélet végrehajtása érdekében megfelelő lenne a 2021. július 8-át megelőzően hatályos állapot visszaállítása, ami a (4a) bekezdés hatályon kívül helyezését jelentené. Ugyanakkor elismerjük a jogalkotó azon szándékának indokoltságát, ami a politikai reklámnak, a közérdekű közleménynek és a társadalmi célú reklámnak minősülő műsorszámok tekintetében is tartalmi korlátozásokat kíván bevezetni a gyermekek védelme érdekében, ezért **az Mttv. 32. § (4a) bekezdése alábbi módon történő módosítását javasoljuk.**

Az Mttv. 32. § (4a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4a) Nem minősül politikai reklámnak, közérdekű közleménynek és társadalmi célú reklámnak az olyan műsorszám, amely alkalmas a gyermekek megfelelő fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődésének a kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme a szexualitás közvetlen, természetes ábrázolása, illetve a pornográfia.”

II.

5. A CSALÁDOK VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ 2011. ÉVI CCXI. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

Az EUB fent hivatkozott, 2026. áprilisi ítéletében először állapította meg az Európai Unióról szóló Szerződés (EUSZ) 2. cikkének megsértését és kimondta, hogy a Propagatortörvény a szexuális és nemi kisebbségekhez tartozó embereknek kizárólag a nemi identitásuk vagy a szexuális irányultságuk miatt történő megkülönböztetéséhez és marginalizálódásához vezet. Ezeket a következményeket pedig tovább súlyosbítja az a tény, hogy az említett törvény a szexuális irányultságok és nemi identitások sokféleségét – azt sugallva, hogy a szexuális és nemi kisebbségek a magyar és az európai társadalomra nézve alapvető fenyegetést jelentenek – a pedofil bűnözéssel kapcsolja össze, a kettő összekapcsolása pedig gyűlöletkeltő magatartás elterjedéséhez vezethet. Az ilyen megkülönböztetés és marginalizálódás, amely a társadalom tagjainak egy részét érintő társadalmi 'láthatatlanság' kialakulását, fenntartását vagy megerősítését eredményezi, ellentétes az emberi méltóság, az egyenlőség és az emberi jogok – ideértve a kisebbséghez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának az EUSZ 2. cikk szerinti értékeivel. Az EUB megállapította, hogy nyilvánvalóan és különösen súlyosan sérti a transznemű vagy nem heteroszexuális személyek jogait, valamint az emberi méltóság, az egyenlőség és az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának az EUSZ 2. cikk szerinti értékeit, így ellentétes az Unió – mint a pluralizmus társadalmában érvényesülő közös jogrend – saját identitásával.⁵

A 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről (továbbiakban: "Csvt.") 1. § (2) szerint „a rendezett családi viszonyok védelme és a gyermekek születési nemének megfelelő önazonossághoz való jogának érvényesülése különös jelentőséggel bír a testi, a szellemi és a lelki egészség megóvása érdekében.” Tekintettel a fenti, az EUSZ 2. cikkével kapcsolatos EUB álláspontra, valamint a Velencei Bizottság fentebb bemutatott véleményeiben foglaltakra, **ezt a rendelkezést a következőképpen szükséges módosítani:**

⁵ Európai Bizottság kontra Magyarország, C-769/22. sz. ügy, a Bíróság ítélete (teljes ülés), 2026. április 21., 554-556. bek.

Csvt. 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az állam – önmagukban vett méltóságuk és értékük miatt is – védi a család és a házasság intézményét.”

A Csvt. 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A rendezett családi viszonyok védelme különös jelentőséggel bír a testi, a szellemi és a lelki egészség megóvása érdekében.”

Továbbá a **Csvt. 5/A. §-át** az EUB ítéletében vizsgált rendelkezésekkel – különös tekintettel a Gytv. 6/A. §-ára – való **tartalmi azonosság okán hatályon kívül kell helyezni**. Ez következik a jogszabályi koherencia érvényesítésének követelményéből is, ugyanis a Gytv.-ben rögzített szabályok megkettőzése a Csvt.-ben indokolatlan, hiszen a Gytv. 11. §-a értelmében a gyermeki jogok védelme amúgy is kötelessége minden olyan személynek, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

6. A GYÜLEKEZÉSI JOGRÓL SZÓLÓ 2018. ÉVI LV. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL⁶

Az előző Országgyűlés 2025. március 18-án fogadta el a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvénynek a gyermekek védelmével összefüggő, valamint az ehhez kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi III. törvényt, amelynek eredményeként a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (továbbiakban: „Gytv.”) 13/A. § (1) bekezdése rögzíti, hogy tilos azt a gyűlést megtartani, amely a Gytv. 6/A. §-ában meghatározott tilalmat sérti, vagy a Gytv. 6/A. § szerinti tilalmazott tartalom lényegi elemét jeleníti meg.

A Gytv. módosításával a jogalkotó célja deklarálta a Pride-felvonulások ellehetetlenítése volt, a törvénymódosítás azonban ezen túlmutatva a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LMBTQI) embereket és jogaikat érintő gyűléseken történő állampolgári véleménynyilvánítás általános cenzúráját, tilalmát valósítja meg.

Az EUB a C-769/22. számú ítéletében kimondta, hogy a Gytv. 13/A. § által hivatkozott Gytv. 6/A. § ellentétes az uniós joggal, ideértve az EUSZ 2. cikkét. Ebből következően a Gytv. 13/A. § uniós jogot sértő jogszabályhelyet rendel alkalmazni, így ezen okból is hatályon kívül kell helyezni az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 260. cikke alapján. Mindez következik a jogbiztonság és a kiszámítható jogalkalmazás elősegítése, Magyarországnak az Európai Unió tagjaként vállalt kötelezettségeiből, valamint az alapvető jogok hatékony és tényleges gyakorlása garانتálásának kötelezettségéből.

A Gytv. 13/A. § hatályon kívül helyezésére abban az esetben is szükség van, amennyiben a jogalkotó nem helyezi hatályon kívül a Gytv. 6/A. §-át, csak annak tartalmát változtatja meg a Javaslatban szereplő módon. A Gytv. 13. § (1) bekezdése ugyanis a gyűlés megtiltásának okai között felsorolja azt az esetet, amikor megalapozottan feltehető, hogy a gyűlés „mások

⁶ A gyülekezési joggal kapcsolatos részletes jogszabály-módosítási javaslatokról lásd az Amnesty International Magyarország, a Diverse Youth Network, a Háttér Társaság, a Magyar Helsinki Bizottság, a Szivárvány Misszió Alapítvány és a Társaság a Szabadságjogokért közös 2026 júniusában kiadott javaslatát: <https://helsinki.hu/wp-content/uploads/2026/06/A-gyulekezesi-joggal-kapcsolatos-jogszabaly-modositasi-javaslatok.pdf>

jogainak és szabadságának szükségtelen mértékű és aránytalan sérelmével jár” és mások jogainak és szabadságának védelme enyhébb korlátozással nem biztosítható. Ennek a korlátozásnak az alkotmányos mércéje az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése által megkövetelt általános alapjogi teszt, a szükségességi és arányossági teszt alkalmazása kell, hogy legyen. A „mások jogainak védelme” kiterjed a gyermekek jogainak védelmére is, így ha egy gyűléssel kapcsolatban felmerül a gyermekek jogainak a sérelme, akkor az alapjogi teszt alkalmazandó. A jogszabályi koherenciát és ezzel összefüggésben a jogbiztonság elvét az szolgálja, ha a **Gyvtv. 13/A. §-t hatályon kívül helyezik és további jogalkotással visszaállítják a Gytv. 2025. március 19-ét** – a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvénynek a gyermekek védelmével összefüggő, valamint az ehhez kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2025. évi III. törvény hatályba lépése – **megelőző állapotot**.

7. AZ ALAPTÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE

A 2026. májusban hivatalba lépett kormány már kétszer kezdeményezte az Alaptörvény módosítását, amelyeknek deklarált célja az volt, hogy biztosítsák az új, megfelelően előkészített alkotmány megalkotásáig tartó átmeneti időszakra az alkotmányos intézmények jogállami működését. Ennek ellenére az Alaptörvény 16. és 17. módosítása érintetlenül hagyott számos Alaptörvényi rendelkezést, amelyek az alapvető jogok és a jogállamisági követelmények rendszerszintű sérelmének alapjait szolgálják.

Ahhoz, hogy Magyarország visszatérjen az jogállamiság útjára, elengedhetetlen, hogy az emberi jogok védelmi szintje megfeleljen a nemzetközi és az európai uniós emberi jogi sztenderdeknek. Ezek olyan sürgető problémák, amelyek megoldása nem várhat egy új alkotmányozásig. Az alkotmány nem lehet a jogfosztás eszköze, hiszen feladata éppen az, hogy minden ember számára egyenlő védelmet nyújtson.

Üdvözljük a Javaslatnak a Propagandatörvény egyes elemei eltörlésére irányuló szándékát, azonban a szexuális és nemi kisebbségek jogainak a helyreállításához – többek között – sürgősen szükség van a Javaslatához szorosan kapcsolódó alábbi alaptörvényi rendelkezések módosítására is, amelyek nélkül veszélybe kerülhet a Javaslat által megfogalmazott jogalkotói szándék megvalósulása. Erre tekintettel **javasoljuk az Alaptörvény alább rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését is.**

Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésében szereplő „Az anya nő, az apa férfi” kitétel volt a közelmúltig az alapja annak a diszkriminatív gyámhatósági gyakorlatnak, amely szerint az azonos nemű párok kapcsolatban élők nem alkalmasak arra, hogy egyéni örökbefogadó szülők legyenek. Továbbá ugyanezen alaptörvényi rendelkezésben szereplő, „Az ember férfi vagy nő” mondat, valamint az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében szereplő „születési nemének megfelelő önazonossághoz való jog” védelme súlyosan korlátozza a bináris, férfi-nő kategóriáktól eltérő nemi identitással rendelkező, valamint a transznemű és interszex emberek jogait és ezért összeegyeztethetetlen Magyarországnak a nemzetközi és az európai uniós kötelezettségeivel. „Az ember férfi vagy nő” rendelkezést beiktató 15. módosítás deklarált célja az volt, hogy az állam „megakadályozza azokat a törekvéseket, amelyek a születési nem megváltoztatásának lehetőségét sugallják”. Amint azt a Velencei Bizottság 2025 októberében elfogadott 1246/2025 számú, az Alaptörvény tizenötödik módosításáról szóló véleményében hangsúlyozta, ez az EJEB gyakorlata alapján sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglalt, a magánélet tiszteletben tartásához való

jogot. Ellentétes a nem- és névváltoztatás tilalma az EU Általános adatvédelmi rendeletével is (GDPR): az EUB C-247/23. sz. ügyben 2025. március 13-án hozott ítélete kimondta, hogy a hatóságoknak helyesbítenük kell a nemi identitásra vonatkozó személyes adatot, amennyiben az pontatlan, vagyis minden olyan esetben, amikor a transz emberek társadalmi valósága és megélt nemi identitása eltér a születéskor rögzített nemüktől.

Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése – annak rögzítésével, hogy a gyermekek fejlődéshez való joga az élethez való jog kivételével minden más emberi jogot megelőz – ellentétes a következetes hazai és nemzetközi bírói gyakorlattal, amely szerint a különböző emberi jogok között nincs merev hierarchia, és a jogok gyakorlása során felmerülő ütközéseket esetről esetre kell feloldani. Ez tehát súlyosan korlátozza minden más emberi jog – köztük a vélemény- és információszabadság, a szülők nevelési szabadsága, vagy éppen a gyermek saját autonómiájának – érvényesülését. A XVI. cikk (1) bekezdése valójában nem szolgálja a gyermekjogok védelmét és érvényesítését, ezzel szemben kiüresíti az alapjogvédelem rendszerét, a jogbiztonság súlyos sérelmét okozva ad lehetőséget az emberi jogok parttalan korlátozására.

A Gyermekjogi Civil Koalíció 2025 márciusában kiadott állásfoglalása⁷ szerint XVI. cikk (1) bekezdése ellentétes az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének szellemiségével, az abban foglalt gyermekjogok felfogásával és értelmezésével. A gyermekek Gyermekjogi Egyezményben lefektetett jogai egymással összefüggenek, érvényesülésüket csak egymással összhangban lehet megvalósítani, ennek alapja pedig a gyermek legfőbb érdekeinek biztosítása és a gyermekközpontú, gyermekjogi szemlélet. A részes államoknak, így Magyarországnak is meg kell hoznia minden olyan törvényhozási, közigazgatási vagy egyéb intézkedést, amelyek az Egyezményben elismert jogok érvényesüléséhez szükségesek. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés hatályos szövege a korábbi alkotmánybírói gyakorlattal, valamint az uniós és nemzetközi emberi jogi normákkal összhangban rögzíti, hogy „alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható”. **A teszt elvégzését megszüntető alapjogi hierarchia kialakítása a kollíziók feloldása helyett a jogok kiüresítését okozhatja.**

Budapest, 2026. szeptember 23.

Amnesty International Magyarország
Háttér Társaság
Magyar Helsinki Bizottság

⁷ Gyermekjogi Civil Koalíció Állásfoglalása Magyarország Alaptörvénye tizenötödik módosításának a gyermekek jogait és védelmét érintő rendelkezéseiről, 2025. március 17.
https://gyermekjogicivilkoalicio.hu/wp-content/uploads/2025/03/GYCK_állásfoglalás_15_alaptv_módosítás_2025_0320.pdf